

záložny ze dne 30. prosince 1927, že sporná knížka není stvrzenkou o zúročitelném peněžitém vkladu, že vkladní knížkou jest jenom na oko a ve skutečnosti byla vydána místo záručního listu za účelem převzetí záruky záložnou za závazky Rudolfa Š-a u zemské politické správy. Že tato informace byla pravdivá, bylo ve sporu skutkově zjištěno. Když berní úřad přece vedl exekuci proti Rudolfu Š-ovi za účelem nabytí držby sporné vkladní knížky a vybrání vkladu, bylo vedení exekuce obmyslným a tato obmyslnost činí žalobní nárok na výplatu vkladu nezákonným. Jelikož již s tohoto právního hlediska jest žaloba bezdůvodná, nebylo třeba obírat se otázkou, co by bylo právem, kdyby byl berní úřad jednal bezelstně.

Čís. 9934.

Nemůže-li se pojistník dosud domáhati na pojišťovně plnění vzhledem k pojišťovacím podmínkám (že pojišťovna jest povinna zaplatiti odškodné teprve, až bude nárok třetí osoby pojistníkem uspokojen anebo bude pravoplatným rozsudkem atd. zjištěn), jest přípustna jeho žaloba o určení, že pojišťovna jest povinna ho odškodniti, popírá-li tuto svou povinnost.

Pojištění proti povinnému ručení z provozu silostrojů.

Jízdou »na černo« rozumí se zneužití silostroje k jízdě řídicím silostroje přičící se jeho smluvní nebo služební povinnosti.

(Rozh. ze dne 22. května 1930, Rv II 673/29).

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny proti povinnému ručení z provozu automobilu. Dne 2. listopadu 1927 byl žalobcovým automobilem těžce poraněn Jan P., jenž se pak domáhal na žalobci a na jeho šoférovi náhrady škody žalobou zadanou dne 12. července 1928. O této žalobě nebylo dosud rozhodnuto. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce proti žalované pojišťovně zjištění, že jest žalovaná povinna odškodniti žalující stranu na podkladě pojištění z povinného ručení, pol. č. 110. 135, za nárok na náhradu škody s přísl., a náklady sporu, kterýž nárok uplatnil proti žalobci žalobou Ck II 274/28, na základě tělesného úrazu dne 2. listopadu 1927 Jan P. **Procesní soud první stolice** uznal podle žaloby. **Důvody:** Ve sporu jest řešiti dvojí otázku. V první řadě jest se zabývati námitkou žalované strany, že tu není zákonných předpokladů žaloby určovací ve smyslu § 228 c. ř. s. Žalovaná dovolává se zejména toho, že žalobce nemá právní zájem na neprodleném zjištění právního poměru (závazku k odškodnění z důvodu pojišťovací smlouvy), ježto prý má možnost žalovati přímo o plnění závazku z tohoto poměru. Námitka tato nemůže obstáti. Žalobce před pravoplatným skončením rozepře, vedené proti němu Janem P-em, nemůže znáti výši postížního nároku, výši náhrady za to, co snad bude musiti poskytnouti Janu P-ovi, aniž výši výloh, jež mu sporem vzejdou. Nemůže tedy již nyní uplatňovati žalobou nárok na plnění proti

žalované pojišťovně. Žalobci však nelze upřít právní zájem na neprodleném zjištění právního poměru k žalované, ježto žalovaná závazek k odškodnění žalobce opětně popřela a jeho nárok rozhodně odmítla, neposkytnuvši mu ani zastoupení v rozepři s Janem P-em. Rozepře tato jest dosud v prvé stolici. Nelze očekávati, že rozepře ta v blízké budoucnosti bude pravoplatně skončena. Návrhem na určení právního poměru v souzené rozepři mezi stranami sporného snaží se žalobce důvodně získati podklad pro další svůj postup při urovnání a vyřešení celé úrazové věci, ježto touto cestou nabude jistoty, pokud mu přísluší nárok z pojišťovací smlouvy a tím možnost krýti svou eventuelní majetkovou újmu, vzešlou z rozepře s Janem P-em. Žalobce má tudíž právní zájem na neodkladném zjištění právního poměru, nepřihlížejíc ani k otázce eventuelního nároku, pokud se týče možné prekluse žaloby. Ve věci samé jde o rozřešení otázky, zda jest považovati jízdu žalobcovým silostrojem, při níž se úraz stal, za jízdu na slepo ve smyslu čl. I. písm. c) dodatečných podmínek pojišťovacích. Jízdou takovou jest podle doslovu podmínek jízda, kterou podnikl zaměstnaný řidič silostroje bez vědomí a vůle majitele. O jízdu této povahy však v souzeném případě podle názoru rozhodujícího soudu nešlo. Jízda jako taková (ve svém celku) byla podniknuta s vědomím a z vůle majitele silostroje (žalobce). Vždyť žalobce se jízdy sám účastnil, a s jeho vědomím se dostalo auto do řídicího dispoice, by byla provedena jízda nejen na místo, kde silostroj utrpěl defekt, nýbrž bylo vůlí majitele silostroje, by se i odtud auto za řízení šofera C-a dostalo do O. Disposici, kterou žalobce jako majitel auta učinil, by se auto stalo schopným další jízdy, učinil zřejmě jen se zřetelem na situaci, která tu byla, ano se auto stalo další jízdy neschopným, rozhodnuv se, poslati k autu náhradní akumulátor z O. Nedal však řidiči u něho zaměstnanému příkaz, že nesmí s autem za žádných okolností pokračovati v jízdě, nýbrž bezpodmínečně čekati do doby, až bude dopraven náhradní akumulátor na místo, kde byl defektní silostroj. To ani žalobce učiniti nemohl, ježto nebylo lze vyloučiti, že nastane situace, která by činila autu pokud se týče jeho řídicí možným, by se ze svízelného postavení dostal, nevyčkaje dojití pokud se týče dopravení náhradní součástky. Když řidič vozu použil jiné se mu naskytující příležitosti a snažil se dopravit žalobcův vůz na místo určení, nepodnikl jízdu bez vědomí a vůle majitele silostroje; naopak mohl důvodně očekávati, že majitel vozu s opatřením takovým, které umožňovalo dopravu vozu do O., bude souhlasiti. Jízda sama, jak uvedeno, nebyla provedena bez vědomí a vůle majitele stroje (vozu), jeho opatření, by řidič se strojem vyčkal dojití náhradní součástky, se stalo jen jako jedno z východisk pro uvedení auta do stavu jízdy schopného, aniž bylo vůlí majitele silostroje vyloučeno, by řidič za jiné situace nepokračoval v jízdě do O. Jízdy na slepo tu tedy nebylo, a nemůže se tudíž žalovaná strana vymykati závazku, který na se vzala pojištěním žalobcova silostroje proti následkům povinného ručení. Naopak pojištění žalobcovo se vztahuje na případ, o nějž tu jde. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y** : Především jest souhlasiti s názorem

soudu první stolice, že určovací žaloba jest v souzeném případě s hlediska § 228 c. ř. s. přípustná, a stačí poukázati k tomu, co napadený rozsudek k odůvodnění svého správného názoru uvádí. Žalobce nemůže prozatím podati žalobu o plnění, protože ještě neví, zda bude žalobní nárok P-ův uznán co do právního důvodu a do jaké výše. Ana mu žalobkyně, které opověděl spor, odepřela zastoupení ve sporu a popřela jeho nárok z pojišťovací smlouvy, jest zajisté uznati, že má netoliko hospodářský, nýbrž i právní zájem na tom, by co nejdříve bylo mezi ním a žalovanou zjednáno jasno o tom, zda se může hojiti na žalované, čili nic, i kdyby se nepřihlíželo k možnosti promlčení jeho nároků z pojišťovací smlouvy. Podle názoru odvolacího soudu napadený rozsudek po stránce právní správně věc posoudil, zdůrazniv, že jízda sama nebyla provedena bez vědomí a vůle majitele automobilu, že jeho opatření, by řidič se strojem počkal, až dojdou náhradní součástky, ještě nevyklučovalo, by řidič za jiné situace v jízdě nepokračoval a že nemůže tu tedy býti řeči o jízdě na černo ve smyslu čl. I. ad c) dodatku k pojišťovacím podmínkám. Pokud tedy žalovaná strana z tohoto skutkového a právního podkladu odpírá ručení z pojišťovací smlouvy za následky úrazu, nemůže jí býti přisvědčeno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Především je řešiti otázku, zda je v souzeném případě přípustná žaloba určovací. Dovolatelka namítá s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. jedině, že určovací žaloba jest nepřípustná, proto, že se žalobce mohl domáhati žalobou přímo plnění. Tato námitka neobstojí. O plnění byl by mohl žalobce žalovati jen, kdyby byly nastaly předpoklady čl. 17 všeobecných pojišťovacích podmínek, za nichž jest na pojišťovateli, by zaplatil odškodné. Podle tohoto článku jest však pojišťovatel povinen zaplatiti odškodnění teprve do osmi dnů po době, kdy nárok třetí osoby byl pojistníkem uspokojen anebo byl pravoplatným rozsudkem, uznáním anebo smírem zjištěn. Tyto skutečnosti však dosud nenastaly, takže se žalobce plnění domáhati nemohl. Ani ve věci samé není dovolání opodstatněno. Rozpor se spisy vidí dovolatelka v tom, že odvolací soud uvádí, že jízda sama nebyla provedena bez vědomí a vůle majitele automobilu a že jeho opatření, by řidič počkal se strojem, až dojdou náhradní součástky, nevyklučovalo ještě, aby řidič nepokračoval za jiné situace v jízdě. Jde o tento dovolací důvod podle doslovu zákona jen tehdy, byl-li odvolacímu rozsudku v jeho podstatné části položen za základ spisům odporující předpoklad skutkový, napadený závěr není však skutkovým, nýbrž právním závěrem záležejícím ve výkladu smluvního ustanovení čl. 1. dodatečných ustanovení ke všeobecným pojišťovacím podmínkám. Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně, usoudiv, že nešlo o jízdu, podniknutou zřízeným řidičem bez vědomí a vůle majitele jízdního silostroje (tak zvanou jízdu na černo), která podle čl. 1 c) dodatečných ustanovení k všeobecným podmínkám

pojišťovacím je z pojištění vyloučena. Takovou jízdou rozumí se zneužití silostroje k jízdě řidičem silostroje, přičítá se jeho smluvní nebo služební povinnosti (srov. repertorium nálezů býv. víd. nejv. soudu čís. 227, sb. n. s. čís. 3561). Nižší soudy vyložily správně, že v souzeném případě tento předpoklad schází.

Čís. 9935.

Rejstříkový soud musí, povoluje po ustavující valné hromadě akciové společnosti zápis, dbáti toho, by představenstvo bylo tak sestaveno, jak určují stanovy. Shledá-li rejstříkový soud i později, že skutečný počet členů představenstva neodpovídá zapsaným stanovám, jest oprávněn zjednatí nápravu.

(Rozh. ze dne 23. května 1930, R I 271/30).

Rejstříkový soud uložil akciové společnosti, by zjednala rejstříkový pořádek mimo jiné i v tom směru, by počet členů správní rady zapsaných do obchodního rejstříku odpovídal požadavku dosud platného § 20 stanov. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Podle § 10 stanov skládá se správní rada ze 12 členů, z nichž 9 volí valná hromada na šest let a tři kooptuje na touž dobu správní rada. Odchytku od tohoto počtu členů správní rady § 10 stanov nedopouští a musí tudíž tento počet členů správní rady býti dodržován. Že tomu tak, plyne i z § 11 stanov, podle něhož, uprázdní-li se místo člena správní rady zvoleného akcionáři, zvolí řádná valná hromada nejprve příští na místo něho nového člena správní rady a, uprázdní-li se místo člena správní rady kooptovaného, má správní rada bez odkladu kooptovati jiného člena správní rady. S těchto hledisek právem požaduje rejstříkový soud, by počet členů správní rady zapsaných do obchodního rejstříku odpovídal požadavku stanov, by počet členů správní rady určený stanovami byl také zapsán do rejstříku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu, jímž bylo v napadené části potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, není ani ve zřejmém rozporu se zákonem neb se spisy, ani stíženo zmatečností. Není tu tedy podmínek § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. a nemohlo býti dovolací stížnosti vyhověno. Vzhledem k vývodům stížnosti jest dodati ještě toto: Podle čl. 209 obch. zák. musí společenská smlouva mimo jiné určití způsob zřízení a složení představenstva. Podle čl. 227 obch. zák. může představenstvo sestávat buď z jednoho aneb více členů. Ve smyslu těchto zákonných předpisů ustanovuje § 10 stanov, že správní rada jest představenstvem podle čl. 227 obch. zák. a že se skládá ze 12 členů. Tvoří tedy představenstvo ve smyslu zákona a stanov tento počet jeho